

Forslag

til

Lov om tillæg til lov om indenlandsk skillemønt.

Fremsat den 24. november 1959 af *finansministeren*.

§ 1. Finansministeren bemyndiges til at lade udmønte indenlandske skillemønter af møntbronze (95 vægtdele kobber, 4 vægtdele tin og 1 vægtedel zink), lydende på 5 øre, 2 øre og 1 øre, af følgende størrelse og vægt:

Et stykke som repræsenterer en værdi af	Diameter i mm	Vægt pr. stk.
a. 5 øre	24,0	6,0 g
b. 2 øre	19,5	3,6 g
c. 1 øre	15,5	1,8 g

§ 2. Finansministeren bemyndiges endvidere til at lade udmønte indenlandske skillemønter af kobbernikkel (75 vægtdele kobber og 25 vægtdele nikkel), lydende på 5 kroner og 1 krone, samt en indenlandsk skillemønt af møntsølv (80 vægtdele sølv og 20 vægtdele kobber), lydende på 5 kroner, af følgende størrelse og vægt:

Et stykke, som repræsenterer en værdi af	diameter i mm	Vægt pr. stk.	
		kobbernikkel	møntsølv
a. 5 kr.	33,0	15,0 g	17,0 g
b. 1 kr.	25,5	6,8 g	—

§ 3. De nærmere bestemmelser om udmøntningen og dens iværksættelse fastsættes ved kgl. anordning.

§ 4. I øvrigt gælder med hensyn til de i §§ 1 og 2 nævnte mønter de i lov nr. 28 af 15. februar 1924 om indenlandsk skillemønt fastsatte, almindelige bestemmelser.

§ 5. Denne lov træder i kraft den 1. februar 1960.

Bemærkninger til lovforslaget.

Det gældende møntsystem har i de seneste år givet anledning til forskellig kritik, der i særlig grad har været rettet imod de cirkulerende aluminium- og zinkmønter.

Finansministeriet har imidlertid måttet udvise tilbageholdenhed med at foreslå ændringer i systemet, fordi kapaciteten på Den kgl. mønt har bevirket, at man kun med vanskelighed har kunnet imødekomme det stigende behov for udmøntning af skillemønt, således at der ikke har været praktisk mulighed for sideløbende at få udført det merarbejde, der vil være en følge af en omlægning af møntsystemet.

Efter at Den kgl. mønt inden for de sidste par år har fået maskinparken udvidet og lokaleforholdene forbedret, er der nu tilvejebragt mulighed for en gennemførelse af ønskelige ændringer.

Til belysning af problemerne i forbindelse med skillemøntordningen nedsatte finansministeren den 16. april 1959 et udvalg med repræsentanter for finansministeriet, Den kgl. mønt og Danmarks Nationalbank. I nogle af udvalgets møder har repræsentanter for detailhandel, pengeinstitutter og automatfabrikker deltaget.

I den af udvalget afgivne betænkning er fremsat forskellige forslag, hvorved der søges tilvejebragt

større orden og ensartethed i møntsystemet under hensyntagen til omsætningens behov og omkostningerne ved de mulige ændringer.

Udvalgets betænkning danner grundlaget for nærværende lovforslag.

For så vidt angår de små mønter (1-, 2- og 5-ørerne) har det i udvalget været overvejet at afskaffe 2-øren, hvorved der bl. a. kunne opnås en meget ønskelig reduktion af 5-ørens størrelse med en heraf følgende nedsættelse af metalomkostningerne ved udmøntning af 5-øren samt en mere rationel placering af 5-øren i systemet.

Denne fremgangsmåde, der vil kunne gennemføres under forudsætning af en øget udmøntning af 1- og 5-ører, har været drøftet med repræsentanter for detailhandel og pengeinstitutter; men medens Danske Bankers Fællesrepræsentation ikke har haft betænkeligheder ved dette forslag, har Danmarks Sparekasseforening og Butikshandelens Fællesråd udtalt sig for bibeholdelse af 2-øren ud fra den betragtning, at dens afskaffelse vil besværliggøre omsætningen.

I betragtning af, at den tilstræbte sanering vedrørende de små mønter vil kunne opnås på anden måde, har der herefter i udvalget været enighed om ikke at fastholde forslaget om 2-ørens afskaffelse.

Udvalget er herefter gået ind for en reduktion af de små mønters størrelse som anført i lovforslagets § 1. Samtidig foreslås det at gå over til benyttelse af møntbronze som møntmetal, hvorved der vil kunne opnås en betydelig forbedring af de små mønters udseende og holdbarhed i forhold til de nu anvendte zinkmønter.

Udvalget er endvidere gået ind for indførelse af et 5-kronestykke, idet 5-kronesedlen som følge af falsning og opbevaring i punge sammen med skillelønt udsættes for et så betydeligt slid, at den må destrueres af nationalbanken efter gennemsnitlig mindre end $\frac{1}{2}$ års cirkulation, hvilket medfører betydelige omkostninger.

Under hensyn hertil er der i lovforslagets § 2 foreslået udmøntning af et 5-kronestykke af kobbernikkel, idet dette møntmetal er mere holdbart end det til kronemønt nu benyttede metal (aluminium-

bronze) og vil give mønten et mere tiltalende udseende end de nuværende kronemønter.

Af samme grunde som anført vedrørende 5-kronestykket foreslås i § 2 også 1-kronestykket udmøntet i kobbernikkel.

Samtidig agtes udmøntningen af 2-kronestykker bragt til ophør, således at disse mønter inddrages ved efterhånden at blive taget ud af cirkulation. Behovet for kronemønt imødekommes ved øget udmøntning af 1-kronestykker.

Udgiften ved udmøntning af den fornødne mængde af de små mønter (1-, 2- og 5-ørerne) vil andrage ca. 7,2 mill. kr. og for kronemøntens vedkommende ca. 5,6 mill. kr., således at den samlede udgift vil udgøre ca. 12,8 mill. kr.

Samtidig vil Den kgl. mønt få en indtægt på ca. 25 mill. kr. ved udmøntning af de foreslåede 5-kronestykker.

De foreslåede ændringer forudsættes gennemført etapevis, således at man begynder med udmøntning af det foreslåede 5-kronestykke og derefter udskifter de cirkulerende 1-kronestykker. Ombytningen af 1-, 2- og 5-ører bør afslutte møntreformens gennemførelse.

Til § 1.

De nuværende 5-, 2- og 1-ører er henholdsvis 27, 21 og 16 mm og vejer i møntbronze henholdsvis 7,6, 3,8 og 1,9 g.

De nuværende 5-, 2- og 1-ører af zink vejer henholdsvis 6,4, 3,2 og 1,6 g.

Til § 2.

Det foreslåede 1-kronestykke har samme diameter og vægt som det nuværende. Det nuværende 2-kronestykke har en diameter på 31,5 mm og vejer 13 g.

Ved overgang til udmøntning af 1- og 5-kronestykker i kobbernikkel forudsættes det, at disse mønter rifles i kanten, for at svagtseende og blinde kan skelne disse mønter sikkert fra andre mønter.

Når der samtidig søges hjemmel til udmøntning af 5-kronestykket i møntølv, skyldes det, at det ved særlige lejligheder har været praksis at udstede sølv mønt, og at det ikke vil være hensigtsmæssigt i hvert enkelt tilfælde at skulle søge lovhjemmel hertil.